

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет України «Київський політехнічний
інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет інформатики та обчислювальної техніки
Кафедра інформатики та програмної інженерії

Звіт

з лабораторної роботи №4 з дисципліни
«Алгоритми та структури даних-1.
Основи алгоритмізації»

«Дослідження арифметичних циклічних алгоритмів»

Варіант 18

Виконав студент ІП-12 Кушнір Ганна Вікторівна
(шифр, прізвище, ім'я, по батькові)

Перевірив _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Київ 2021

Лабораторна робота 4

Дослідження арифметичних циклічних алгоритмів

Мета – дослідити особливості роботи арифметичних циклів та набути практичних навичок їх використання під час складання програмних специфікацій.

Варіант 18

Задача. Знайти суму n членів послідовності $a_n = \frac{a_{n-1}^2}{a_{n-1}+3}$, якщо $a_1 = 2$.

1. *Постановка задачі.* Початковими даними є число a , яке за умовою має початкове значення 2, та число n , яке вводиться користувачем з клавіатури. Результатом розв'язку є дійсне число Sum – сума n членів послідовності, заданих формулою n -го члена a_n .
2. *Побудова математичної моделі.* Складемо таблицю імен змінних.

Змінна	Тип	Ім'я	Призначення
Член послідовності	Дійсний	a	Початкове дане
Номер члену послідовності	Цілий, додатній	n	Початкове дане
Лічильник арифметичного циклу	Порядковий	i	Лічильник (параметр) циклу
Сума n членів послідовності	Дійсний	Sum	Результат

Таким чином, математичне формулювання задачі зводиться до задання початкових значень змінним: $a:=2$, $Sum:=a$, а далі циклічне повторення виконання дій: $a:=(a*a)/(a+3)$, $Sum:=Sum+a$. Це повторення буде задано за допомогою арифметичного циклу з лічильником i , який під час виконання циклу приймає значення від 1 до n за допомогою формули $i++$ (скорочена формула від $i:=i+1$).

Програмні специфікації запишемо у псевдокоді та графічній формі у вигляді блок-схеми.

Крок 1. Визначимо основні дії.

Крок 2. Деталізуємо дію присвоєння початкових значень змінним.

Крок 3. Деталізуємо дію обчислення n -го члена послідовності.

Крок 4. Деталізуємо дію обчислення суми Sum n членів послідовності.

3. Псевдокод алгоритму.

Крок 1

початок

введення n

присвоєння початкових значень
змінним a та Sum

обчислення n -го члена послідовності

обчислення суми Sum n членів
послідовності

виведення Sum

кінець

Крок 2

початок

введення n

$a := 2$

$Sum := a$

обчислення n -го члена послідовності

обчислення суми Sum n членів
послідовності

виведення Sum

кінець

Крок 3

початок

введення n

$a := 2$

$Sum := a$

повторити

для i від 2 до n

$a := (a * a) / (a + 3)$

обчислення суми Sum n членів
послідовності

все повторити

виведення Sum

кінець

Крок 4

початок

введення n

$a := 2$

$Sum := a$

повторити

для i від 2 до n

$a := (a * a) / (a + 3)$

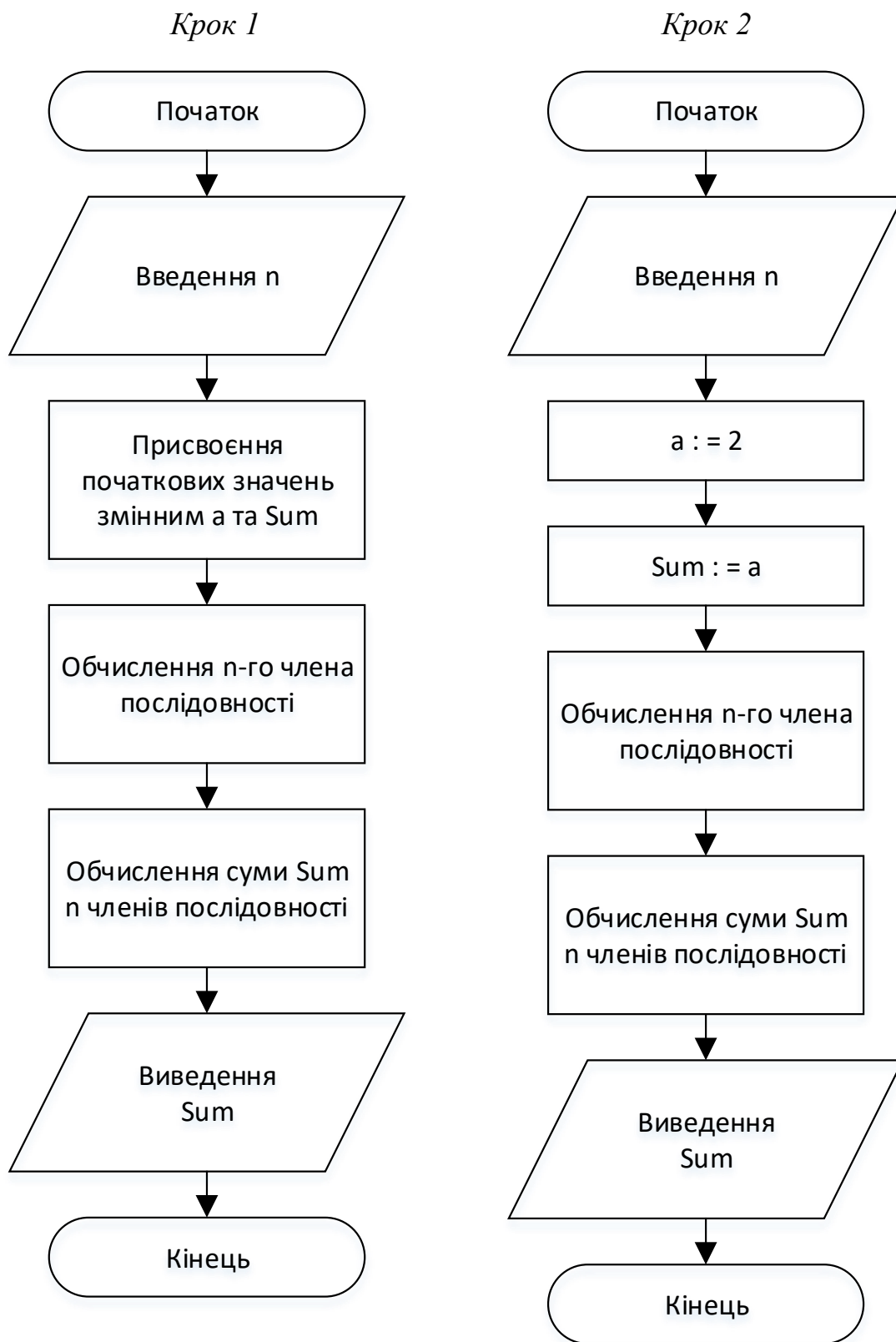
$Sum := Sum + a$

все повторити

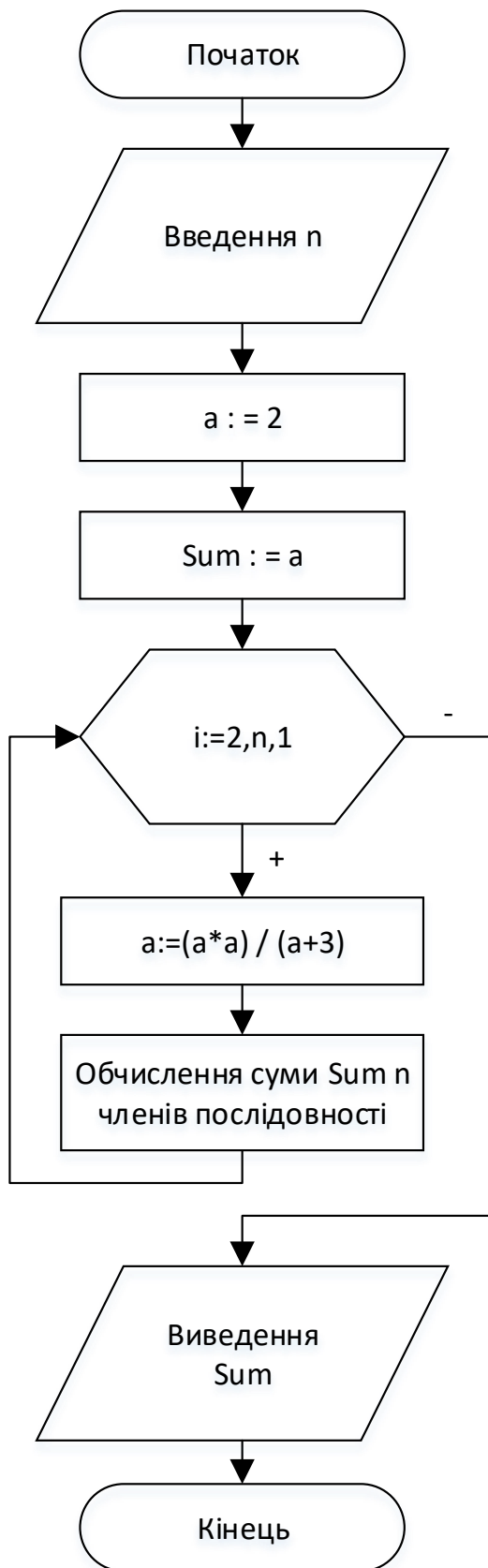
виведення Sum

кінець

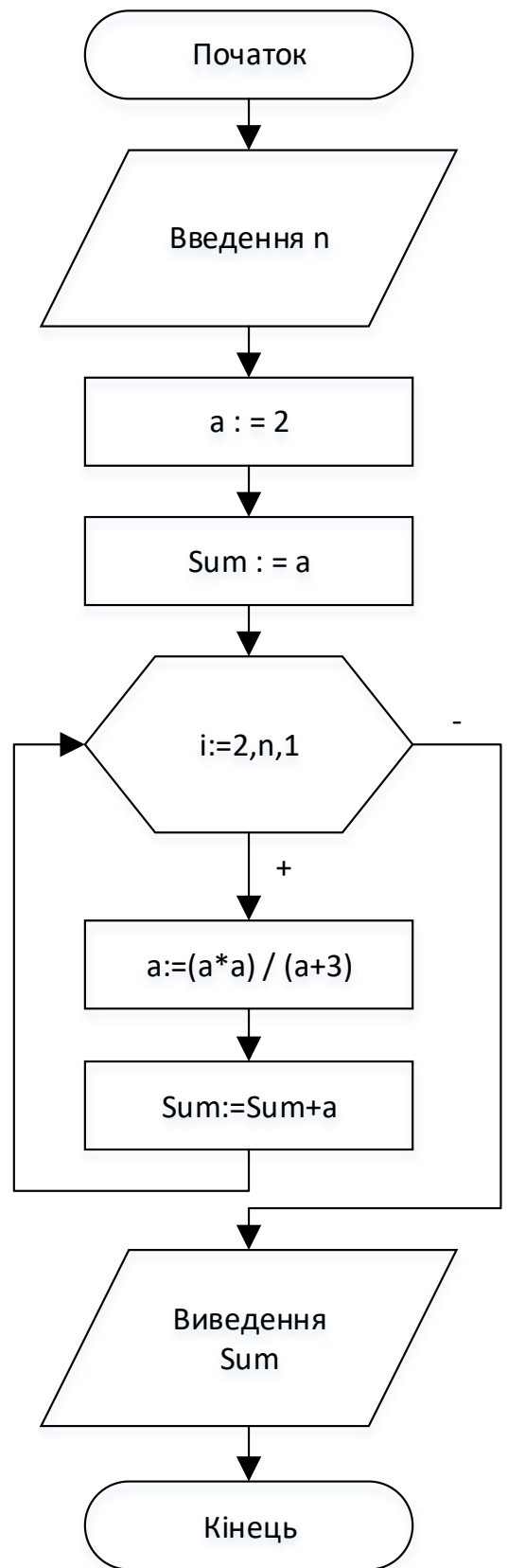
4. Блок-схема алгоритму.

Крок 3

Крок 4

5. *Випробування алгоритму.* Перевіримо правильність алгоритму на довільних конкретних значеннях початкових даних:

Блок	Дія 1	Дія 2
	Початок	Початок
1	Введення $n = 3$	Введення $n = 4$
2	$a = 2$	$a = 2$
3	$Sum = 2$	$Sum = 2$
4	Для i від 2 до 3	Для i від 2 до 4
4.1	$i = 2 \leq 3$ - істина $a = (2*2)/(2+3) = 4/5 = 0.8$ $Sum = 2+0.8 = 2.8$	$i = 2 \leq 4$ - істина $a = (2*2)/(2+3) = 4/5 = 0.8$ $Sum = 2+0.8 = 2.8$
4.2	$i = 3 \leq 3$ – істина $a = (0.8*0.8)/(0.8+3) = 0.64/3.8 = 0.16842$ $Sum = 2.8+0.16842 = 2.96842$	$i = 3 \leq 4$ – істина $a = (0.8*0.8)/(0.8+3) = 0.64/3.8 = 0.16842$ $Sum = 2.8+0.16842 = 2.96842$
4.3	$i = 4 \leq 3$ – хибність Вихід з циклу	$i = 4 \leq 4$ – істина $a = (0.168*0.168)/(0.168+3) = 0.00895$ $Sum = 2.96842+0.00895 = 2.97737$
		$i = 5 \leq 4$ – хибність Вихід з циклу
5	Виведення $Sum = 2.96842$	Виведення $Sum = 2.97737$
	Кінець	Кінець

6. *Висновки.* На цій лабораторній роботі було досліджено особливості роботи арифметичних циклів та було набуто практичних навичок їх використання під час складання програмних специфікацій.

Алгоритм було випробувано з уведенням значень: $n=3$ та $n=4$.

У результаті виконання алгоритму було виведено значення:

$Sum=2.96842$ – у першому випадку (при $n=3$);

$Sum=2.97737$ – у другому випадку (при $n=4$).